

ÅRSMELDING IOGT i Norge 2023 – 2024

IOGTs visjon er at alle mennesker skal kunne leve frie og meningsfylte liv, og en verden hvor rusmidler ikke står i veien for dette. Derfor arbeider vi for en politikk som reduserer forbruket og skadene, vi har forebyggende prosjekter og et omfattende sosialt arbeid for å støtte de som sliter med egne og andres rusproblemer. Vi jobber for at det skal være lett å ta rusfrie valg, og vil bidra til et trygt og inkluderende samfunn.

ORGANISASJON

Det er gledelig at vi i perioden har sett medlemsvekst både i 2023 og 2024. Etter at vi gikk ned i medlemstall under pandemien er vi pr. 31.12.2024 oppe i 3362 medlemmer. Det var en økning på 554 fra 2023, da vi endte på 2808 betalende medlemmer. Til sammen har vi økt medlemstallet med 828 i perioden. Det ble vervet 547 medlemmer i 2023 og 883 i 2024. De fleste nye har blitt vervet på stands i forbindelse med en av våre kampanjer. På tross av det fine resultatet er det ikke veldig mange medlemmer som verver. I 2023 var det 41 personer og i 2024 var det 33 personer som vervet en eller flere nye medlemmer. Dette er en sårbarhet som vi trenger å jobbe med.

Medlemstall i regionene er (medlemstall for 2023 i parentes)

Region Midt 1236 (1148)
Region Nord 81 (77)
Region Sør 874 (481)
Region Vest 563 (569)
Region Øst 608 (531)

Fordelt på regionene ble det vervet (2023-tall i parentes)

Region Midt 256 (265)
Region Nord 11 (8)
Region Sør 440 (111)
Region Vest 46 (54)
Region Øst 129 (40)

Utmeldinger (2023 i parentes)

Region Midt 168 (128)
Region Nord 7 (8)
Region Sør 47 (30)
Region Vest 52 (54)
Region Øst 52 (40)

Vi må regne med at med høyere vervetall, så er det også flere som faller fra, men kontingentinngangen, altså hvor mange medlemmer fra året før som betaler årets kontingent er god. Vi hadde en kontingentinngang i 2023 på 89 % og i 2024 på 88 %.

En oversikt viser at vi de siste 15 årene har vervet 7851 medlemmer, hvorav 2623 fortsatt er i organisasjonen. Det er altså 78 prosent av dagens medlemsmasse. 2242 (66,7 %) av disse er vervet siste ti år. Vi må regne med at med høyere vervetall, så er det også flere som faller fra, men kontingentinngangen, altså hvor mange medlemmer fra året før som betaler årets kontingent er god. Vi hadde en kontingentinngang i 2023 på 89 % og i 2024 på 88 %.

I 2024 hadde vi en vervekoordinator ansatt i et halvt år frem til sommeren. Ellers er andre av våre ververe betalt pr. Time eller pr. oppdrag enten fra IOGT sentralt eller fra regionen. Landsmøte i 2023 vedtok at man skulle bruke midler fra Utviklingsfondet for å dekke vervekostnader. Det har ikke vært nødvendig siden vi har klart å dekke dette på andre måter.

Av de 3362 medlemmene vi hadde i 2024 så står 889 i en lokal avdeling. Resten står kun i et område, som fungerer som en lokalavdeling for disse. Vi mottok i 2024 45 årsmeldinger fra 30 avdelinger og 15 områder. 9 områder regnes som passive. Antallet avdelinger har gått sterkt tilbake de siste årene, og vi opplever at det er vanskelig å få nye mennesker til å ta tillitsverv lokalt og regionalt. Dette gir utfordringer både for organisasjonsdemokratiet, og gjør at vi har færre kontaktpunkter lokalt. På bakgrunn av dette har vi etter landsmøtet i 2023 hatt en diskusjon om hvordan organisasjonen kan fornyes. Vi viser til et eget punkt om dette i meldingen og forslag til legges frem på landsmøtet i 2025.

Medlemmer i områder (2023-tall i parentes)

Agder 98 (61)
Askøy 29 (36)
Bergen og omegn 140 (138)
Blefjell 59 (28)
Bodø/Salten 30 (25)
Douddar/Vidda Alta 6 (5)
Grenland 98 (42)
Helgeland 42 (40)
Karmsund/Sunnhordaland 220 (211)
Midt-Troms 11 (12)
Namdalen 135 (93)
Nøre Sunnmøre 322 (288)
Ofoten/Vesterålen 7 (6)
Oppland/Hedmark 80 (69)
Oslo og Akershus 403 (350)
Ringerike 20 (11)
Romsdal og Nordmøre 210 (204)
Sogn og Fjordane 49 (47)
Søndre Buskerud 288 (122)
Søre Sunnmøre 346 (354)
Sør-Rogaland 125 (137)
Troms/Nord-Troms 27 (29)
Trondheim og omegn 181 (168)
Vestfold 311 (217)
Østfold 125 (113)

Vi har beregnet at avdelinger og områder holdt rundt 300 arrangementer i løpet av 2023 og 2024. Dette handler både om politiske arrangementer, kulturkvelder og sosiale møter. Noen avdelinger møter hver uke eller hver fjortende dag, men andre møtes sjeldnere som en gang i kvartalet. I tillegg deltar flere også i kampanjer som Hvit jul. Møtene er stort sett åpne for alle. Vi har ikke noen oversikt over besøkende på disse arrangementene, men det er betydelig.

Fra noen av årsmeldingene kan vi lese at

IOGT i Bodø har vært medarrangør for et fagseminar med tittelen «Hvordan forebygge av ungdom skades av rusmidler? Og i samme periode hatt fire vervestands. De har også gjennomført Hvit jul-

aksjon i Mørkvedhallen med verving og hatt 7 rusrelaterte innlegg i Avis Nordland. De har også jobbet med oppgradering av medlemshytta på Fjell.

Concordia i Lillestrøm hadde 24 møter i 2023 og xx i 2024, foruten at de har åpent hus med Lørdagskafè hver lørdag i møtesesongen. Programmene har vært av ulike karakter fra hyggelige filmer f.eks på Kanaltur i England og til krig i Ukraina. Et fast årlig innslag er FORUT-kveld med besøk fra FORUT-administrasjonen på Gjøvik.

Flere av avdelingene i Oslo og Akershus har et nært samarbeid. IOGT Lørenskog er med på fellesmøter og har stått for arrangementer som foredrag med Stig Asplin og Ronny Reve Raveen, som nylig utga boken «Blålys og kokain. De sendte også inn høringsuttalelse i forbindelse med Alkoholpolitisk handlingsplan

Losje Virkelyst holder til i Rakkestad og har hatt 8 møter i løpet av året i tillegg til turer og utflukter. Blant annet har de vært på sommertur til Finnskogen og tok julebord på båten mellom Strømstad og Sandefjord. I samme fylke holder Ledestjernen i Fredrikstad til som har invitert medlemmene på høstfest og Prøysen-kveld. IOGT Østfold har også invitert til treff på hytta Ulaheim, utenfor Halden.

IOGT Bryn har hatt familiearrangement på Foten camping utenfor Fredrikstad og arrangert valgkampdebatt med tema «Hva bør gjøres for å sikre gode oppvekstmiljø i bydelene Østensjø og Alna.». Mens Rechabs Minde som er den eldste avdelingen i Oslo og har jobbet i 145 år i 2024, har hatt møte med Svein Tore Andersen som fortalte om glade og gode minne fra barnelosjen, NGU og drifta av Radio Ung 9. april og om Oslos historie med Bernt Bull 22. oktober.

På Sunnmøre har området arrangert flere møtekvelder med fulle hus i losjehuset på Hareid, basar og juletefest, mens Godthaab-Brodersinn har rundt 30 møter i året i Kulturhuset Godtemplaren. Et av avdelingens medlemmer, Torgeir Melsæter, ga ut boken «Godtemplarnes Hus» i Ålesund i 2023 som er en omfattende gjennomgang av all aktiviteten IOGT har drevet i byen etter oppføring av huset i 1906.

IOGT Molde er en av avdelingene som alltid har stands på Hvit jul. Målet med virksomheten er ellers å skape trivelig rusfrie samvær, og ut fra årsmeldingen tyder alt på at de har lyktes med det.

I Bergen er det flere avdelinger. Heim har medlemsmøter og sørger for at hytten Heimtun er i orden. IOGT Bergen har hatt filmkveld og temamøter, og i lokalene deres på Laksevåg holder også Sammen-senteret i Bergen til. Folkets Vel, som er den eldste avdelingen i Bergen samlet medlemmene til sosiale treff.

Starkad i Arendal har hatt med medlemmene på kulturkveld med Geir Lystrup og støttet opp om barnearbeidet i Juba Snekløkken.

IOGT Larvik har vært i møte med kommunen om flere politiske spørsmål, blant annet alkoholpolitisk handlingsplan og gitt innspill til politiske partier i kommunen. De har hatt stands og bidrar til den felles annonseringen som området Vestfold har i Vestfold-avisene.

Prøven i Drammen kan melde om nærmere 20 møter hvert år med både politiske og kulturelle temaer. De har også felles turer, og samler mange av medlemmene for å dra både på IOGTs landsmøte og strategikonferanser om sommeren. Et spesielt møte de hadde var Beredskapsmøte hvor de tok for seg alle de områdene hver enkelt kan forberede seg på hvis det blir strømstans eller krig i landet.

IOGT har også hatt IOGT-kafèer i drift i Oslo, Sandnes og Haugesund. Dette er et tilbud for mennesker som ønsker et rusfritt sted å komme til, enten de har hatt problemer med rus tidligere eller ikke.

I Haugesund har de gått sammen med andre organisasjoner, som Blå kors og Kirkens Bymisjon og Blå Kors i «Sammen for Haugalandet». De arrangerte rusfritt 17. mai, rusfri sommerfest og rusfritt juleverksted i IOGT-huset. IOGT-kafeen i Sandnes har hatt rundt 40 arrangementer, de fleste i 2023 med hvor det blir servert mat og man har hatt programmer som Fleip eller fakta, Lego-konkurranse, foredrag og boksirkel. I Oslo er det åpent i IOGT-huset hver dag mellom klokken 14.00 og 17.00 og i samarbeid med IOGT Oslo og Akershus har man blant annet vært på byvandring, arrangert første mai-frokost, hatt jazzkveld og juleverksted. De har også hatt åpent hu på 17. mai. Området og regionen sto også bak St-hans-feiring på Kirkevik både i 2023 og 2024.

Flere avdelinger og arrangementer kunne vært nevnt. Vi vil også i denne meldingen nevne det viktige arbeidet som mange tar på seg for å ta vare på hyttene som IOGT, Juvente eller andelslag eier. Mange IOGTere er engasjerte i dette, og aktiviteter på steder som Kirkevik utenfor Oslo, Gon, Sjøgaren og Kværnstua i Vestfold, Ulaheim og Foten i Østfold, Sjøstrand utenfor Kristiansand, Kringsjø utenfor Haugesund, Lyngbråten i Trondheim, Globushytta på Sjusjøen og IOGT-hytta utenfor Bodø er viktige og gode sosiale møteplasser. IOGT samarbeider med Juvente gjennom Sober Invest for å utvikle eiendomsmassen og eventuelt selge de eiendommene som ikke viser seg å være drivverdige.

STERK&KLAR

Sterk&Klar er et forebyggingsprogram som retter seg mot foreldre med barn i barneskolen, ungdomsskolen og på videregående. IOGT har drevet programmet siden 1997.

Ettersom ungdom gjerne møter på, og etablerer holdninger til rusmidler når de går på ungdomsskolen, arrangerer Sterk&Klar fire foreldretreff i løpet av ungdomsskoletiden, hvor foreldre får mulighet til å danne nettverk med andre foreldre på trinnet, i tillegg til å øve på grensesetting og dele erfaringer. Treffene har temaene «Foreldrerollen» og «Rusforebygging» 8. trinn, «Psykisk helse» på 9. trinn og «Overgangen til videregående skole» på 10. trinn. Skolene som har Sterk&Klar-foredrag ligger i Rogaland, Vestland, Oslo, Akershus, Telemark og Troms fylker. Vi jobber med å selge inn programmet til skoler over hele landet, men ser at det er en utfordring å komme inn på nye skoler. Interessen er størst i områder der Sterk&klar allerede er etablert og kjent. Eksempelvis fikk vi en avtale med Time kommune i Rogaland i 2024 om oppstart i programmet for alle deres 4 ungdomsskoler og 6 barneskoler. I perioden har vi sendt epost til alle skoler i Akershus, Møre og Romsdal, Trøndelag, Troms og Finnmark, Innlandet, Bergen, Agder, Drammen, Kongsberg, Oslo, Vestfold, Telemark, Østfold, samt alle SLT-koordinatorene i landet, og kontaktet flere skoler på telefon.

Vi hadde i 2023 64 foreldretreff på 27 skoler. I 2024 holdt vi 67 foreldretreff på 28 ungdomsskoler.

I 2023 hadde vi ca. 2500 deltakere på foreldretreffene. I 2024 var tallet ca. 3000. Hvis vi tar med elevene og andre i miljøet som blir involvert når vi altså rundt 4000-5000 personer på en eller annen måte i løpet av året. Det skal sies at det varierer mye hvor mange som møter opp. På noen skoler, særlig i Oslo, kan det være opp til 100-150 til stede på et foreldretreff, mens på mindre skoler. Vi vil nok kunne øke antallet foreldre en god del ved å bruke mer tid mot de store byene, men siden det er et poeng for oss å være landsomfattende har vi valgt å gå bredere ut. Det skal også sies at det ofte kan være i de mindre gruppene at man får den beste dynamikken for oppfølging mellom møtene.

Vi tilbyr også enkelttreff til ungdomsskoler om de samme temaene, og hadde foredrag på en videregående skole i 2023 og syv treff i 2024. Treffene her handler om foreldrerollen, rusmiddelbruk på vgs, langing og russetid. Vi har også hatt foredrag for elever på Åsane folkehøgskole om holdninger til rusmidler og normer.

Vi oppfordrer også foreldre og ungdommer til å gjøre en avtale seg imellom om ikke å bruke rusmidler så lenge de går på ungdomsskolen. Dette kaller vi Ungdomskontrakten. Hvert år trekker vi ut en ungdom som har holdt kontrakten gjennom ungdomsskoletiden, som får en premie.

I 2024 har vi i samarbeid med psykologspesialist og forfatter Kirsten Resaland laget et opplegg for mellomtrinnet på barneskolen. Målet med foredraget er å gi foreldrene trygghet til å stå i vanskelige situasjoner med barna sine og styrke dem i en fase som er viktig før overgangen til ungdomsskolen. Det kan være vanskelig for foreldre til barn i denne alderen å vite hvor mye de skal blande seg når barna står i moralske dilemmaer eller forteller om sosiale bruduljer. Dette foredraget er lagt opp til å gi konkrete verktøy foreldrene kan bruke for å få til en åpen kommunikasjon med barna sine om sosialt samspill, der det ikke blir for skummelt å innse at ens eget barn kanskje trenger å håndtere noe annerledes. Målet er også å oppmuntre til godt foreldresamarbeid i overgangen til ungdomsskolen. Vi forsøkte ut foredraget på tre barneskoler i 2024 – Lagård, Bryne og Hognestad (to ganger).

Hvert år arrangerer Sterk&Klar fagdager for voksne som jobber med forebyggende arbeid, og andre som er interesserte i rusforebygging. I 2023 fylte vi storsalen på Sola Strand Hotell med lærere, skoleledere, SLT-koordinatorer, utekontakter, politi, ungdomsledere og andre som jobber med ungdom eller er ledere for noen som jobber med ungdom. Til sammen var 170 deltakere tilstede. Foruten en presentasjon av prosjektet hadde vi foredrag med psykologspesialist og forfatter Kirsten Resaland om «Ungdomstiden på godt og vondt», og hvordan voksne kan kommunisere godt med ungdom. Til stede på seminaret var også Åsa Ingrid Sjøgren fra Korus Stavanger, Marie Lisette Steinskog fra Barnevakten, politiet i Rogaland og psykologspesialist og forfatter Nadia Ansar som snakket om «Å møte den unges emosjonelle behov».

I 2024 hadde vi to fagdager. En igjen på Sola med 154 til stede og en i Oslo med 112 påmeldte, inkludert de som fulgte seminaret digitalt. På Sola hadde vi foredrag med Kirsten Borsheim fra konfliktrådet Sør-Vest, Johannes Nilsson Finne ved Læringsmiljøsenteret som snakket om tiltak mot mobbing, Line Ruud Vollebæk fra RVTS Øst foredro om ungdom knyttet til kriminalitet og Jone Hauge fra Røde Kors om gatemegling. Så var det presentasjon av Sterk&Klar, Anne Therese Buer fra Ung Arena snakket om trygge relasjoner med ungdommer og psykologspesialist og stipendiat Jannicke Stav avsluttet dagen med å snakke om rus, vold og risikoferd som mestring av utrygghet. Seminaret i Oslo hadde tittel «Hvordan har ungdom det i dag, og hvordan kan vi bidra til en tryggere ungdomstid?». Her ble foreldreundersøkelsen til IOGT presentert, Anders Bakken, leder av Ungdatasenteret orienterte om Ungdata, psykologspesialist Kirsten Resaland holdt et foredrag om ungdomstid og kommunikasjon med ungdom. Professor Petter Bae Brandtzæg ved institutt for medier og kommunikasjon fortalte om ungdommenes digitale verden og dagen ble avsluttet av psykolog Nadia Ansar om hvordan møte ungdommens emosjonelle behov.

Tilbakemeldingene på dagene er svært gode.

Jeg synes seminaret favnet den komplekse helheten rundt et sårbar barn/ungdom, samt belyst at vi faktisk er masse ressurser rundt oss, som vi alle kanskje ikke er helt klar over.

Fantastisk om mobbing, det ville jeg hørt enda mer om.

Jeg synes det var veldig bra, og ønsker meg et oppfølgerseminar med samme tema. For min del er det lite penger til kurs i jobben så flott med slike faglig gode seminarer som ikke koster noe.

Gode foredragsholdere og viktig tema for meg yrkesfaglig og privat, da jeg også har ungdommer hjemme.

Vi jobber aktivt med å rekruttere nye formidlere og holder formidleropplæring hvert år. Vi har pr. 2024 11 Sterk&Klar formidlere, derav 6 nye i 2024.

STERK&KLAR INTRO

I Sterk&klar Intro, som er en tilpasset versjon av Sterk&Klar som henvender seg til minoritetsforeldre, gjennomførte vi 14 treff med rundt 365 deltakere i 2023 og 10 treff med 310 deltakere i 2024. I deler av perioden har vi vært uten prosjektleder. Treffene har vært i Buskerud, Oslo, Akershus, Telemark, Agder, Møre og Romsdal, Rogaland og Innlandet. Foruten voksenopplæring har vi også hatt foredrag hos bydelsmødrene, Kirkens Bymisjon og flyktningetjenesten.

Foredragene handler om norsk alkoholkultur. Vi ønsker å få frem hvordan utfordringer og ønsker er ganske like i alle grupper i befolkningen, selv om kulturen kan være annerledes. Foredragene er blitt oppdatert i løpet av perioden.

I tilknytning til Intro har vi sett på idretten som en arena hvor vi også når voksne med engasjement for ungdommer. Idrettslagene kan i større grad inkludere foresatte i det forebyggende arbeidet. Mange foreldre ser på idretten som en trygg arena. Gjennom foreldremøter, felles informasjonskampanjer og tett samarbeid mellom trenere og foreldre kan idretten sikre at rusforebygging blir et felles ansvar. Vi hadde ett treff med Klemetsrud fotball i 2024, og jobber videre med utvikling av Sterk&Klar Idrett i 2025.

POLITISK ARBEID

I Tryggere Ungdomstid, som er et samlenavn for det politiske arbeidet vi driver, hadde vi 10 fagdager i løpet av 2023. Til sammen var det et sted mellom 350 og 400 deltakere på disse. Treffene ble gjennomført i Bergen, Bodø, Drammen, Førde, Kristiansand, Molde, Oslo, Sarpsborg, Tromsø og Volda. Målgruppen var lokalpolitikere og mennesker som jobber med ungdom og rus, enten det er i kommuneadministrasjonen eller andre frivillige organisasjoner. Tittel for treffene har vært «Hvordan forebygge at ungdommer skades av rusmidler.

Programmet har variert litt mellom stedene, men som en mal har vi hatt forelesninger av en forsker. Så har vi forsøkt å gi et bilde av situasjonen på de enkelte stedene ved innlegg av utekontakt, politi eller lokalpolitikere. Vi har som regel også hatt et innlegg om forebyggingstiltak som virker med vekt på de regulerende virkemidlene. Dette er blitt holdt av en av våre ansatte.

En rød tråd i mange av innleggene på disse fagdagene har vært viktigheten av foreldrene og skolen som de viktigste forebyggerne. Gode rollemodeller og eksempler til etterfølgelse er vesentlig. For at det skal være lett for ungdommen å ta rusfrie valg, må det være attraktive, relevante og tilrettelagte arenaer som de kan bli inkludert i. Her er det viktig at både kommunene og frivilligheten er med.

Som del av valgkamparbeid (f.eks. Arendalsuka, IOGT Bryn politisk debatt), lokalpolitisk arbeid og fagdage har vi hatt direkte kontakt med lokalpolitikere i flere kommuner. I forbindelse med valgkampen startet vi opp kampanjen «Er du enig» hvor vi utfordret lokalpolitikere ute på stands eller på møter på tre påstander:

Er du enig i at hensynet til barn og unge må alltid komme først i alkoholpolitikken?

Er du enig i at foreldre må involveres i forebyggingsarbeid?

Er du enig i at barn og ungdom skal ha attraktive og varierte rusfrie fritidstilbud?

Dette er også tre krav til politikken som vi jobber med videre ovenfor de nye kommunestyrene.

Vi har laget en nettside som har ressursider både for lokalpolitikere og for de som ønsker å påvirke politikerne. Her presenterer vi argumentasjon for de ulike påstandene og muligheter for å bestille materiell av typen flyers og standsmateriell.

Dere kan lese mer på <https://www.iogt.no/er-du-enig>

I løpet av valgkampen ble det levert ut materiell på nærmere 20 steder rundt om i landet. Vi hadde en egen stand på Arendalsuka hvor kampanjen også var hovedfokuset.

Vi har også satt ned 10 punkt for bedre rusforebygging i Norge, som vi bruker i kontakten med politikerne – <https://www.iogt.no/10-punkt-for-bedre-rusforebygging>

Til sammen har vi gjennom fagmøter, enkeltmøter og valgkamparrangementer oppnådd målet om å være i kontakt med politikere i 30 kommuner.

Vinteren 2024 utviklet vi tre animasjonsfilmer som forklare hva vi mener er en kunnskapsrik og forebyggende ruspolitikk lokalt. I mars 2024 ble disse animasjonsfilmene sendt ut til alle kommunestyrerepresentanter i landet, rundt 10 000 personer, sammen med tilbud om foredrag og videre opplæring av lokal alkoholpolitikk.

[Lokal alkoholpolitikk med IOGT - full versjon](#)

I tillegg til dette har vi hatt en jevn kontakt med politikere gjennom og i etterkant av våre fagdager, i løpet av valgkampen og ved enkeltforespørsler i løpet av året. Vi fulgte opp med tilbud om å komme på besøk enten i partigrupper eller helse- og sosialutvalg.

Våren 2023 gjennomførte vi en spørreundersøkelse til foreldre med barn i alderen 12-17 år, utført av Kantar. Svarene på denne undersøkelsen ble brukt i presentasjoner høsten 2023, blant annet i Sterk&Klar og på en konferanse i Tallin i nettverket Nordic Alcohol and Drug Policy Network. Videre ble undersøkelsen brukt til rapporten «Foreldreundersøkelsen 2023», som ble lansert våren 2024.

Vi forberedte oppstart av podcaster i 2023, men disse ble lansert først i 2024. Arbeidet i 2023 bestod av planlegging av sesong 1 og forberede konseptet med målgruppe, innhold og profil. Til sammen har vi produsert 17 podcaster i 2024 med titler som Kan foreldre forebygge rusproblemer m/ Arne Klyve, Hva er egentlig avhengighet m/Jørgen Bramness, Hva skjer i en ungdomsjerne m/ Svend Davanger, Er de så ille å røyke alkoholfrit med Sara Underland Mjelva fra Kreftforeningen og Hva er konsekvensene av skjermtid i senga med Alexander Andersen.

Vi gjennomførte også en undersøkelse september 2023, utført av Kantar, der vi spurte om holdninger til alkohol og jul, alkohol og 17. mai og alkohol og offentlig drikking. Svarene fra undersøkelsen ble brukt i Hvit Jul-kampanjen og i planleggingen av kampanjer og utspill våren 2024.

Etter fagdagene i 2023 bestemte vi oss for andre aktiviteter i 2024. Etter valget i 2023 blir de alkoholpolitiske handlingsplanene rullert i kommunene. IOGT har i 2024 sendt inn 58 høringsvar til ulike kommuners arbeid med alkoholpolitiske handlingsplaner. Kommunene er: Alta, Alver, Arendal, Aurskog-Høland, Averøy, Bergen, Birkenes, Bjerkreim, Bykle, Drammen, Eigersund, Fredrikstad, Halden, Hammerfest, Herøy, Hvaler, Hå, Jevnaker, Karmøy, Kragerø, Kristiansand, Krødsherad, Larvik, Lillestrøm, Longyearbyen lokalstyre, Lørenskog, Meløy, Midt-Telemark, Nannestad, Nesodden, Nordkapp, Oslo, Porsgrunn, Rana, Rauma, Ringerike, Råde, Sande, Sandefjord, Sandnes, Sarpsborg, Skien, Skiptvet, Stad, Steinkjer, Stjørdal, Stranda, Sveio, Sykkylven, Sørreisa, Tønsberg, Ulstein, Verdal, Volda, Ørsta, Øygarden, Ålesund og Ås.

Et eksempel på lokalt engasjement og samarbeid mellom sentralt og lokalt ledd i organisasjonen er Haugesund. IOGT skulle egentlig levere høringssvar, men ble glemt av kommunen da invitasjonene ble sendt ut. Derfor tok vi selv kontakt med politikerne og fremmet vårt høringssvar, og hadde direkte kommunikasjon med flere av partiene. I tillegg skrev vi et leserbrev signert av IOGT Haugesund i forkant av debatten i bystyret.

Vi har holdt kurs for politiske utvalg i kommuner, besøkt partigrupper og hatt møter med enkeltpolitikere med intensjon om å påvirke politikerne til å vedta en mer restriktiv alkoholpolitikk. IOGT har holdt 17 møter i 2024 hvor vi møtte 99 personer – lokalpolitikere og administrasjon. Totalt har vi vært i kontakt med 209 personer – stortingspolitikere, lokalpolitikere og kommuneadministrasjon i 2024. Vi arrangerte et debattmøte i Drammen med blant annet stortingsrepresentant Per Olav Lundteigen og lokale representanter fra andre partier hvor tema var narkotikapolitikk.

Vi har også gitt innspill til partiene representert på Stortinget i de respektive prosessene med programutvikling.

I møtene ble det vist en kort informasjonsfilm. Politikerne fikk høre om utfordringene med alkohol, både økonomiske og helsemessige. Det ble gjort en kort gjennomgang av alkoholloven og vist til politikernes myndighet ved salg og skjenking. Det ble gått gjennom undersøkelser om ungdom og rus, informert om tilbud til foreldre og politikerne ble utfordret på ungdomstilbud i sin kommune. I møtene ble det delt ut en mappe med materiale. Mappen inneholdt lokalpolitisk rapport, foreldreundersøkelsen og brosjyrer om 17. mai-kampanjen eller Hvit jul-kampanjen.

Vi har også fulgt utviklingen på narkotikaområdet nært, og startet opp et prosjekt i 2024 som handler om å være på banen når det gjelder den nye rusreformen og en legaliseringsdebatt frem mot stortingsvalget i 2025.

Region Midt arrangerer årlig en stor forebyggingskonferanse for hele regionen. I 2024 handlet konferansen om «Alkoholbruk og helse - om myter, tabu og fakta» og samlet 65 deltakere. I 2023 ble konferansen avlyst på grunn av Covid.

Trygg 17. mai for alle barn!

Etter vedtak på IOGT-landsmøtet i 2023 har vi startet opp en kampanje om en edru 17. mai. I 2003 ble det i mange byer rapportert om fyll i gatene på 17.mai. I en meningsmåling Kantar har gjort på vegne av IOGT svarer 55 prosent at de er enige i at det drikkes for mye alkohol i samvær med barn på 17.mai. Blant kvinner er bekymringen størst med 62 prosent som er enige.

I forbindelse med kampanjen hadde vi

- 15 poster på Facebook
- 10 poster på Instagram
- 13 historier (stories) på Facebook (bestående av totalt 24 bilder og 2 videoer)
- 13 historier på Instagram (bestående av totalt 24 bilder og 2 videoer)

Rekkevidden var 30 672 personer og vi fikk 698 reaksjoner og 129 delinger.

IOGT fikk omtale i 5 aviser i tilknytning til 17. mai, og vi fikk leserbrev på trykk 13 steder.

IOGT hadde fått utført en undersøkelse som viste at 55 % var enige i at det drikkes for mye alkohol i samvær med barn på 17. mai. Og at 49 % var enig i at av hensyn til barna skal det ikke serveres alkohol på utesteder på 17. mai før kl. 16.00.

Målet var å få en del medieomtale rundt kampanjen basert på disse tallene. Vi nådde litt dårligere ut med dem i avisene enn vi hadde håpet, men de er selvsagt publisert både på nettsiden vår og i sosiale medier. I tillegg til at vi jobbet for dårlig med innsalget kan det ha hatt innvirkning at Av og til publiserte noen lignende tall kort tid før vi sendte ut våre.

Dagsavisen omtalte IOGT og vår undersøkelse i lederen sin «*Drita full før barnetoget*» den 17. mai. I forbindelse med det generelle arbeidet vi gjør opp mot politikere og arbeidet med de alkoholpolitiske planene deltok politisk rådgiver, David Pletten Aasgard på et møte i Drammen. Der viste han bl.a. til vår undersøkelse og oppfordret politikerne til å vedta å utsette skjenkestart til kl. 16.00 på 17. mai. Dette møtet ble omtalt i Drammens Tidende den 2. mai i artikkelen «*Det er barnas dag*» og samme dag i nettavisen deres der artikkelen fikk tittelen «*Ber kommunen innføre skjenkeforbud før kl. 16 på nasjonaldagen: - Barn er vare for familie og bekjente som drikker*»

Antall ansvarlig frivillige som vi har engasjert i løpet av kampanjen er 34 personer. De har blant annet delt ut litt over 4000 løpesedler og 2000 ballonger og 4000 buttons. Vi har hatt 26 postkasseaksjoner og 14 stand i løpet av kampanjen.

HVIT JUL

I 2023 samlet vi inn 12 693 underskrifter på at de ikke skal drikke i julehøytiden når det er barn til stede. Av disse var det 7655 personer som skrev under på kampanjen via nettsiden. I 2024 skrev 11 122 under, 5973 av disse digitalt. Antallet underskrifter har gått ned de siste årene. Samtidig har vi endret måten vi arbeider på fra å ha mange stands til å ha mere postkasse og plakataksjoner siden dette er enklere å skaffe frivillige til. Disse tiltakene gir ikke så mange underskrifter som å møte folk på stand, selv om vi når like mange mennesker, og i noen tilfeller kanskje flere, enn det vi har gjort tidligere. Vi mener det derfor er viktig å fortsette standsvirksomhet, og så fordi de samtalene vi får der med mennesker som vi mener er verdifulle.

Frivillige blir tilbudt følgende aktiviteter

- * Arrangere eller delta på stand
- * Postkasseaksjon (legger flygeblader i postkasser)
- * Plakatfadder (sørger for at det blir hengt opp plakater på kjøpesentra o.l.)
- * Arbeidsplass- eller skolekampanje
- * Appell i gudstjeneste eller organisasjon
- * Skrive leserbrev
- * Frivillig i sosiale medier
- * Samle inn penger eller bidra økonomisk

Det ble gjennomført 96 stands i 2023 og 5038 mennesker skrev under på papirlister på stand. I 2024 hadde vi 106 stands og 5048 skrev under på papirlister. Det var begge år stands i samtlige fylker, bortsett fra Finnmark.

Vi hadde 28 leserbrev på trykk i 2023, og 30 leserbrev/omtaler i 2024. Etter endt kampanje i 2024 hadde Hvit jul 12 394 følgere på Facebook (i 2023 12 126) og 1196 følgere på Instagram (1152 i 2023). Vi nådde 136 200 personer på Facebook i 2024 og 151 700 i 2023. På Instagram var vi nådde 21 600 i 2024 og 18 400 i 2023. Vi har også en konto på Snapchat og Tik Tok, som vi bruker noe, men har ikke prioritert.

Begge årene sendte vi ut rundt 12 000 brev med informasjon om kampanjen og en oppfordring om å støtte oss økonomisk. Vi legger også ved kampanjens refleks. Frivillige deltok på dugnad for å pakke brevene.

I 2024 bestilte 254 frivillige materiell fra oss, til sammen 57 500 reflekser, 665 plakater og 47 700 reflekser. I 2023 var tallet 171 frivillige. Av disse så bestilte 35 materiell til arbeidsplasskampanje og 5 personer bestilte materiell for å holde appell i gudstjeneste eller i andre organisasjoner. For 2024 har vi ikke tall på det siste, men vi vet at det var frivillige som delte ut løpesedler og reflekser på sin arbeidsplass.

Etter endt kampanje sender vi ut evalueringsskjema. Tilbakemeldingene er gode. I 2024 hadde de frivillige en gjennomsnittsalder på 39,1 og på en skala på 1-6 varer de 5,5 på hvordan de trivdes som frivillig og 5,3 på om de følte seg inkludert og velkommen. Antall svar var 280.

De frivillige selv antar å ha nådd 130 346 personer med sin innsats.

HVIT JANUAR

I 2023 drev vi Hvit januar, men i mindre skala enn årene før. Vi hadde 1947 nedlastninger av Hvit januar-appen i 2023 mot 3634 i 2022. I 2022/2023 rettet vi kampanjen spesielt mot kvinner med interesse for helse og livsstil, gjennom planteinfluenseren Belinda Jakobsen, som har hatt et problem med alkohol og tatt 9 måneder uten alkohol på eget initiativ. Hun postet i egne kanaler og lot seg også intervju i VG i forkant og deltok også på God Morgen Norge. Historien hennes er også omtalt i Se og Hør og Dagbladet. Med en økning på 75% av faktiske nedlastninger etter besøk på siden og hele 2275% økning i organiske søk, må det kunne sies at vi hadde en kvalitativt bedre kampanje i 2023.

Siden prosjektleder sluttet, og vi var lite fornøyd med det samarbeidet vi hadde med Alcohol Change UK, som eier appen vi brukte valgte vi å avslutte kampanjen etter Hvit januar i 2023.

ENESTÅENDE FAMILIER

I OGT driver Enestående familier som er et tilbud for voksne som er ofte alene med barna sine. I aktivitetstilbudet blir det arrangert aktiviteter og ferietilbud gjennom året for å skape nettverk rundt familiene. Eksempler på aktiviteter er så ulike som sauna og isbading, julevandring, halloweenfeiring, pizzakveld, fotballkamp på Lerkendal, et forfriskende bad, alpintur, akefest, slalåmtur, yoga og nyttårsbad. Og alt dette er bare for gruppen i Steinkjer. I tillegg til denne gruppen hadde man 22 grupper i 2023 som gjennomførte 747 aktiviteter og 23 grupper i 2024 som gjennomførte hele 947 aktiviteter. Tilskuddsperioden 2022-2024 (perioden strakk seg fra april 2022 – januar 2025) har vi totalt hatt 46 712 deltakelser på våre aktiviteter (18 213 voksne, 14 749 gutter og 13 750 jenter). Siden flere er med på mange aktiviteter dreier det seg om 2652 unike voksne, 2418 unike gutter og 2204 unike jenter, totalt 7274 unike mennesker. I hele perioden har hver familie i snitt deltatt på nesten 7 aktiviteter totalt hver, som viser at det er et viktig tilbud for mange og er med på å bidra til at mennesker ikke havner i utenforskap av en eller annen grunn. Det siste året, 2024 var det 4431 unike barn og voksne som var med oss på aktiviteter.

Det er også viktig å legge til at tilbudet vektlegger at alle er sammen på en aktivitet. Mobiltelefoner legges vekk, alle må presentere seg eller få hjelp til å presentere seg og alle rutiner leger opp til at hver enkelt skal kjenne seg sett og inkludert. Vi har også lave frivillige egenandeler slik at økonomien aldri skal være en grunn til at noen ikke kan delta.

Aktiviteten har bidratt også til opplevelse av mestring. Å utfordres til å være med på nye arenaer og aktiviteter i et trygt miljø virker positivt på mange. Den ene uken er man i en klatrepark. Måneden etterpå skal man kanskje padle i kano og noen måneder senere møter man igjen noen av de samme menneskene man har blitt kjent med før, for å hugge juletrær eller pynte pepperkakehus. Det er med på å danne viktige nettverk.

Hvert år arrangeres det lederkurs hvor de frivillige lederne blir opplært i hvordan de skal lede en EF-gruppe. De frivillige selv er ofte alene med barna sine, og spiller slik i stor grad deltakerne i tilbudet

og er rekruttert fra deltakermassen. Det er som regel flere ledere eller hjelpeledere i hver gruppe. I 2024 hadde vi underkant av 100 frivillige ledere.

Dette er noen av tilbakemeldingene vi har fått fra deltakere –

Det betyr veldig mye for sønnen min og jeg. Vi er mye alene og blir ikke bedt så mye med av andre familier med to voksne for da går liksom ikke den sosiale kabalen opp. Er også avholds så at det er fritt for alkohol føles befriende.

Det er en helt unik og fantastisk mulighet. Vi har ingen andre arenaer hvor vi får tilbud om å være med på aktiviteter vi ellers aldri har råd til, så det er så fantastisk å kunne ta med sønnen min på IOGT sine aktiviteter 😊😊 takk!

Vi er utlendinger og av og til føler vi oss litt ut av plassen vi tilhører. Sånne typer aktiviteter la oss møter nye venner, praktisere språk og oppleve nye sted. Jeg tror det er viktig å føle seg inkludert og IOGT hjelper med det. Tusen hjertelig takk for det.

Det å få delta på lederkurs er, for meg, starten på ett nytt og spennende kapittel i livet mitt. Det å bli leder i IOGT's Enestående Familier, har vært en stor og viktig beslutning. Enestående Familier har, i over 3 år, gitt meg og de 4 barna mine muligheten til å delta på aktiviteter som har gitt oss mange fantastiske opplevelser og gode minner. Jeg har gjennom Enestående Familier, fått anledning til å gjøre ting sammen med barna mine, som jeg ikke hadde hatt mulighet til på egenhånd. Jeg har mellom annet fått lære barna mine å stå på slalomski, noe som har vært et stort ønske, men som absolutt ikke er en selvfølge for en 100 % alenemor til fire barn. Jeg har lenge visst at jeg har lyst å bidra til at andre i samme situasjon som meg, kan få like mange fine opplevelser, minner og gode venner, som min familie har fått gjennom Enestående Familier. Denne helgen har gitt meg enda mer inspirasjon til å gjøre en god jobb som leder, og jeg gleder meg til de nye utfordringene som nå ligger foran meg.

Det betyr kjempemye for meg og datteren min å få være med på ulike aktiviteter med enestående, både økonomisk og sosialt. Veldig fornøyd med fokus på kjøpepress og alkohol, barna er i fokus, men også flott at voksne kan bli kjent og utveksle erfaringer. Kjempeflott med ballett, datteren min var så begeistret, magisk!

SAMMEN

I perioden som har gått har vi hatt fire sentra i arbeid i Haugesund, Bergen, Kristiansand og Grimstad, samt hatt IOGT-kafè som er et rusfritt tilbud på tre steder - i Oslo, Haugesund og Sandnes. Senteret som vi tidligere hadde i Sandefjord ble avviklet fra og med 2023.

Grunntanken i Sammen-prosjektet er forpliktende samarbeid med andre, i tråd med offentlige myndigheters ønske om økt samhandling mellom ulike tjenester. Samhandlingen gjelder både mellom offentlige aktører som helsetjenester, arbeids- og velferdsetat, og mellom offentlige og frivillige samt private aktører. Ved å supplere det offentlige tjenesteapparatet lokalt skal eksempelvis ideelle aktører bidra til å styrke samfunnets samlede innsats overfor den enkelte.

Målgruppen for sentrene er mennesker som rusproblemer, og som er i aktiv rus.

Senteret i Haugesund har drevet i 25 år, og er åpent mandag-torsdag fra kl. 08.30 – 14.30. Det har 1,8 faste stillinger og 15 frivillige. De serverer rundt 8000 måltider pr. år og har 50-85 daglige besøk, og har 80 unike navn i papirene sine. Vi har et bra samarbeid med Kirkens Bymisjon og

Frelsesarmeen, og utveksler varer når noen har mer enn andre. Foruten dette har vi et godt forhold til næringslivet i byen, og får mat fra flere butikker. Det er også et samarbeid med Gatener Helsestasjon. Senteret har en lavterskel helsetilbud i form av arbeid rundt problemstillinger vedr. Rus/psykiatri og kvalifiserende livsmestring. Senteret gir normalt tilbud om frisør, fotpleie og noe arbeidstrening for brukerne. Det er inngått skriftlig samarbeid med Haugesund kommune.

Senteret i Bergen har drevet i 13 år, og holder til på Laksevåg. De er åpnet fra mandag-fredag kl. 10-14. De har 2,5 stillinger fordelt på 3 personer, bestående av daglig leder som er helse og sosialfaglig utdannet i 100 % stilling, en 100 % stilling helse og sosialfaglig utdannet miljøterapeut og en ansatt 20 % kjøkkenmedarbeider. Medarbeider med brukererfaring ble økt til 30 % med lønnsstilbud fra NAV fram til sen høst 2024. Helsemessige årsaker førte deretter til at medarbeider måtte trappe ned. Senteret har en gruppe på rundt 24 frivillige, inkludert de som er i tiltak gjennom forskjellige arbeidsavklaringsstiltak. Antall brukere var i 2024 notert til 4378, og det var 441 unike brukere.

Senteret i Kristiansand har vært i drift i 23 år, og er åpnet mandag-fredag fra kl 09 – 14. Det har 1,5 faste stillinger og 22 frivillige. De har 40-70 daglige besøk og 175 unike brukere. I 2023 har flyttet de til et annet sted i byen siden vår leirkontrakt gikk ut. En del av det året var derfor driften mer oppsøkende. Det nye senteret ble åpnet i nyoppussede lokaler i 21.januar 2024 med ordføreren i Kristiansand til stede.

Senteret i Grimstad har drevet i 12 år. Det er åpnet mandag-torsdag fra kl 10 – 15. Senteret har 1,5 stillinger og 11 frivillige. De har 20-30 daglige besøk og ca. 60 unike brukere

Brukergruppen har forandret seg en god del de siste fem årene. Dette som følge av at flere har kompliserte, sammensatte diagnoser (rus/psykisk helse) og økning i typer av narkotiske stoffer, eks, syntetiske rusmidler som kan gi utagerende oppførsel. Sistnevnte har ført til at sikkerheten har blitt skjerpet ved at det alltid skal være 2 ansatte til stede på senteret samtidig, i tillegg til frivillige, og ved et par sentre, et styrket samarbeid med kommunens hjelpeinstanser.

Vi har de siste årene hatt en strategi på styrking av kompetansen ved sentrene, både ved nyansettelser, men også gjennom fagutvikling. Vi gjennomførte i mai 2023 et fagseminar med temaene Menneskemøter og Samarbeid på tvers. I 2024 gjennomførte vi kurs i håndtering av vold og trusler.

AKTIVITET

Sentrene driver en rekke aktiviteter av både fysisk og kulturell art. Dette spenner fra strikkekafè, spilling og bingo til kreative timer med maling, tegning og snekkerverksted eller musikkgrupper. I Kristiansand har de mulighet til å delta på Gatelangs Scenekompani som er en teatergruppe som drives i samarbeid med Universitetet i Agder. Her har brukere fra vårt senter vært med og skapt en teaterforestilling sammen med profesjonelle kunstnere. I 2024 fikk vi midler fra Dam-stiftelsen til å sette opp flere forestillinger på teateret. I Kristiansand har de også hatt Sammen-jammen, hvor to musikkpedagoger arrangerer jamsession på senteret, er brukerne kan være både lyttende og deltakerne. Sentrene tilbyr ellers kulturelle aktiviteter som kino, museum o.l, sosiale aktiviteter som turer og hyttetur med fiske og fysisk aktivitet som turer i nærmiljøet med kaffe og fiskestang. Alt er lavterskel slik at alle har en mulighet til å delta.

I Bergen har de et godt engasjement rundt prosjekt Urbant landbruk, med blant annet beplantning og vedlikehold av hage, et prosessorientert prosjekt som er inne i sitt 8.år. De har bevissthet om ivaretagelse av nærmiljøet ved å holde det rent og ryddig ved og rundt senteret vårt, blant annet i

forbindelse med 17.mai og tradisjonen tro holdt de feiring på senteret og lagde til en fin dag med god mat, kaker, flott pyntet lokale og god stemning. Alle tiltak med høy grad av brukermedvirkning.

Brukermedvirkning er viktig på sentrene. Brukerne, eller gjestene, er aktivt med i driften av senteret og har oppgaver som å hente og servere mat, renhold av uteområder, vasking av vinduer og holde området rundt sentrene rent og ryddige. De kan også ta på seg oppgaver av typen føring av bok med navn på gjester, vaske hår før frisør klipper, koste gulv, legge i vaskemaskin og føre lister på hvem som står for tur for klipping. Det er viktig å styrke eierforholdet til sentrene gjennom brukermedvirkning og ansvarsfølelse for senteret og hverandre. I Bergen driver de prosjektet Felleskap og Integrering. Vårt mål med prosjektet er å gi personer som har et par år med rusfrihet bak seg, mulighet til å delta som medarbeider med brukererfaring i deltidsstilling på Sammen senteret Laksevåg. De ønsker å gi mulighet til arbeidsdeltagelse i samfunnsnyttig arbeid, arbeidsfellesskap, og mulighet til å være en rollemodell for andre med utfordringer i forhold til rus og avhengighet. I tillegg er målet å kunne innlemme tidligere rusavhengige personer i et felleskap som de kan ha tilhørighet til. Både sammen med oss på senteret, og i lokalmiljøet ellers.

Det er også en hensikt med prosjektet at medarbeidere med brukererfaring i tillegg til å oppleve medborgerskap, samt være et verdifullt bidrag til samfunnet, og nærmiljøet på Laksevåg, også skal bidra til å gi meningsfulle dager og et ankerfeste i hverdagen til mange som opplever utenforskap i livene sine.

Tidligere erfaringer av utenforskap blant annet gjennom spørsmål fra andre om «hva driver du på med?», skal erstattes med en opplevelse av et mer verdig liv, i stedet for skam, mislykkethet, og opplevelse av et «ikke- liv». Medarbeidere med brukererfaring skal få mulighet til å bli noe mer enn bare en «tidligere bruker» og samtidig at et slikt prosjekt kan være et mulig springbrett videre ut i annet arbeidsliv underveis eller etter endt periode.

MAT OG VELVÆRE

Sentrene tilbyr også matservering og utlevering av klær, hygieneartikler og sko. Mange av gjestene våre er på et punkt i livet sitt hvor rusproblemene overskygger alt. Hos oss får de mulighet til å hente seg inn, noe som er en forutsetning for å kunne delta på aktiviteter.

Foruten å skape større følelse av verdighet skaper tilbudene om hjelp til personlig hygiene og et måltid mat relasjon, tillit og styrker kommunikasjonen.

Matserveringen er derfor ikke et mål i seg selv, men er en god måte å få brukerne til senteret. Den er tillitsbyggende og bidrar også til å skape gode rutiner og struktur i hverdagen. Mange av brukerne har redusert helse, og at det er matservering i tilknytning til andre aktiviteter er et ekstra pluss. Det å gjøre noe sammen, skape fellesskap og sosiale bånd er en viktig del av aktivitetene på senteret. For mange som lever ensomme liv er Sammen-sentrene et ankerfeste i hverdagen for de fleste. Maten, aktiviteten og fellesskapet henger sammen i dette. Gjennom tillit bidrar vi til nettverksbygging. Uten mulighet for matservering eller å styrke selvfølelsen til brukerne vil effekten av aktivitetene også bli mindre.

Vi forsøker også der det er mulig å aktivisere brukerne i disse tiltakene. Brukere jobber sammen med frisør ved senteret, de fører venteliste og følger med hvem som står for tur. Brukerne kan også få jobber som å hente varer fra butikk, sortere og dele ut. Disse aktivitetene er slik en del av brukermedvirkningen på sentrene. Alle sentra har et nært samarbeid med kommunen, og vi viser til samarbeidsavtaler eller beskrivelse av samarbeid som er sendt i søknaden. Sentrene er også et sted for feltsykepleien /gatesykepleien og ruskonsulenter kan treffe brukere. Det er også samarbeid med Gatejuristen. På alle sentra er det også tilgang til aviser, telefon, internett og PC.

Første halvår 2024 ble annerledes for IOGTs sammen-sentre enn det som var planlagt. En stund var det usikkert om ett eller flere sentre måtte stenges. Etter å ha fått midler fra Helsedirektoratet i mange år ble tilskuddet kuttet med nesten 2 millioner. I tillegg mistet IOGT momskompensasjonen for det arbeidet som drives på sentrene. Etter klager og god innsats for å finne andre inntekter ble imidlertid driften sikret.

Muligheten for å måtte legge ned et senter fikk også frem betydningen sentrene har for brukerne. – Det viktigste er brukerne våre, sa leder for Sammen Haugesund, Hilde Louise Hansen, til Haugesunds avis. – Vi har 85 personer tilknyttet oss, som bruker oss jevnlig. Det er mye. Hva skjer hvis disse 85 ikke har noen plass å gå? I Gatemagasinet MOT fortalte brukerne på senteret i Kristiansand hva senteret betydde for dem.

- Hvis Sammen-senteret legger ned, har jeg ingen plasser å være. Her får jeg god mat, i tillegg til ro og fred.

- Dette er veldig trist og leit. Jeg kjenner de som går her fra gammelt av, og samlingsstedet betyr mye for meg sosialt. Hvis det nå skal stenge, tror jeg det blir trøbbel i byen. Sammen-senteret har en veldig god misjon i byen.

Senterlederne snudde seg raskt om og jobbet godt og iherdig for å finne andre inntektskilder denne våren. I alle byene ble det satt i gang Spleis-aksjoner hvor det kom inn flere titusen. I Bergen arrangerte de i tillegg loppemarked for første gang i lokalene sine. Haugesund fikk tilsagn på et nytt prosjekt hvor gjestene på huset skal få opplæring i sjakk, og i Grimstad økte kommunen tilskuddet fra 30 til 100 000. Men viktigst for å redde sentrene var at direktoratet gjorde om sin beslutning, og ga oss 900 000 mer etter klagebehandling. Bakgrunnen for kuttet var at de mente at deler av tilbudet som vi har på sentrene falt utenom tilskuddsordningen, som først og fremst handler om å støtte aktivitetstilbud. Det viktige arbeidet som vi har når det gjelder helse- og velvære som klipping av hår, matutdeling, fotpleie og akupunktur falt dermed utenfor.

Saken var også oppe i Stortinget hvor helseministeren måtte svare på spørsmål, både fra Bård Hoksrud fra Frp og Svein Harberg fra Høyre og tidligere ordfører i Grimstad. – Vi fikk tverrpolitisk støtte for arbeidet vi driver. Politikere fra alle partier, både på Stortinget og i kommunestyrene gikk sammen og støttet oss.

UNG ARENA

Ung Arena er et tilbud for ungdom på Karmøy som synes livet er utfordrende og vanskelig. Målet for tiltaket er at alle skal bli sett, hørt og forstått, oppleve mestring og leve meningsfulle liv. IOGT har drevet ungdomstiltaket på vegne av Karmøy kommune siden 2007. I 2024 har 110 ungdommer i alderen 13-25 år vært under oppfølging på Ung Arena, inkludert prosjektet Ung Zone, som henvender seg spesielt til ungdommer på ungdomsskolene. I 2024 har de hatt grupper på tre ungdomsskoler på Karmøy. I 2023 hadde de 91 ungdommer under oppfølging.

Årsakene til at ungdommene ønsker hjelp er ofte ensomhet og utenforskap, lite sosialt nettverk, utfordrende hendelser i livet og/eller psykiske utfordringer. Gjennom å delta i ulike aktivitetsgrupper på Ung Arena er målet å skape trygghet, gode relasjoner og mestringsopplevelser. Tiltaket tilbyr ulike aktiviteter som maling/tegning, keramikk, fotografering, leirdueskyting, curling, klatring, friluftsliv, cafebesøk og ferie tuper til steder som Dyreparken i Kristiansand, Voss rafting og lignende. Flere av ungdommene har fått seg en venne eller flere gjennom disse gruppeaktivitetene. Aktivitetene pågår gjennom hele året, men med eget opplegg i skolens ferier.

Mange av ungdommene får styrket selvtillit og gjenvinner troen på seg selv gjennom veiledningssamtaler og mestringsopplevelser, og noen har opplevd at de har fått hjelp til å bearbeide følelser og tanker fra en utfordrende barndom og oppvekst. Flere har fått motivasjon til å slutte med rusmidler, finne tilbake til skole og jobb og positive sosiale nettverk.

Dessverre har tiltaket de siste årene gått med underskudd på til sammen rundt en halv million. Dette har IOGT dekket med egne midler, men det ble i 2023 gitt beskjed om at vi dessverre ikke hadde mulighet til å gjøre dette flere år på rad. Etter at man gikk på et nytt underskudd for 2024, og det viste seg at det ikke var mulig å få et budsjett i balanse for 2025 måtte derfor IOGT trekke seg som driver av tiltaket. De ansatte på Ung Arena har fra 1. mars overtatt driften av tiltaket under navnet Ung Arena Kopervik.

FRIVILLIGSENTRALER

Vi driver to frivilligsentraler, en på Sør-Karmøy og en på Nord-Karmøy. Sentralene jobber på mange ulike måter i lokalmiljøet med f.eks seniornett, strikkekafè, spisevenner og småbarntreff. Hver sommer har frivilligsentralen på Sør-Karmøy kongesommer med ulike sommeraktiviteter for barn og unge som er hjemme på Karmøy i ferien. Sentralen på Nord-Karmøy har også et nært samarbeid med Enestående familier.

INTERNASJONALT ARBEID

IOGT eier sammen med Juvente og Juba, FORUT – solidaritetsaksjon for utvikling. Styret i IOGT møter en gang i året styrene i de andre organisasjonene til et fellesmøte. Det er også jevnlig møter med generalsekretær/daglig leder i de fire organisasjonene. Vi viser ellers til egen årsmelding fra FORUT om deres arbeid.

IOGT er medlem i Movendi International, Nordan (nordisk nettverk), Drug Policy Futures og Eurocare (europeisk nettverk). I disse nettverkene deltar vi aktivt for å hente informasjon og bidra med våre erfaringer. Et eksempel på dette er utviklingen med monopolene i Norden, der kunnskap om endringer i Finland gir oss kunnskap til å jobbe med tematikken her i Norge.

Det er for tiden ingen norske representanter i styret til Movendi, men det er nær og god kontakt med Movendis administrasjon.

Etter at NGR (Nordisk Godtemplar Råd) ble lagt ned i 2023 ble det opprettet en gruppe innenfor Movendi for å fortsatt ha nordiske samlinger og aktiviteter. Kristine Gustavsen er IOGT Norges representant i denne arbeidsgruppen. De arrangerte i 2024 et seminar i Stockholm om bærekraftarbeid i organisasjonene, som hadde flere norske deltakere.

ÅSANE FOLKEHØGSKOLE

Skole leverer egen årsmelding og regnskap. Vi takker alle avdelinger og regioner som også i denne perioden har bidratt med beløp i opprustingen av skolen. Det er jevnlig kontakt med skolen om samarbeid, og vi bidrar inn med temaer til møter som skolen holder. I 2023 la vi vår personalsamling til skolen, slik at alle ansatte også fikk møte skolens ansatte. Skolen har også et nært og godt forhold til FORUT. Elevene er med på temareiser til FORUTs prosjektland, og bidrar og å med et årlig solidaritetsløp – «Svett for menneskerett» til inntekt for FORUTs arbeid. Styret har i perioden fulgt opp ønsket fra IOGTs landsmøte om å se på omdanning av skolens driftsform til et skjeselskap. Dette har hatt sammenheng med å redusere risikoen ved drift av skolen for organisasjonen. IOGT har betalt alle utgifter for denne omdanningen.

Deloitte har hatt oppdraget til å bidra i dette arbeidet. Bergen folkehøgskole AS ble dannet i 2022. Fra 1. januar overtok de driften av Åsane folkehøgskole. IOGT eier alle aksjene i selskapet. IOGT eier

fortsatt tomten skolen står på, men det er skrevet under en urådighetserklæring som medfører at IOGT ikke kan disponere fritt over eiendommen uten godkjenning av aksjeselskapet.

KOMMUNIKASJON OG INFORMASJON

Medlemsbladet Aksent kom ut med 4 nummer i 2023 og 4 nummer i 2024. Det blir også sendt jevnlig informasjonsmail og månedlig nyhetsbrev til alle medlemmer i organisasjonen. For å holde kontakt med medlemmer og andre har det også blitt holdt webinarer, men i mye mindre grad enn under pandemien. Overgangen til podcaster har overtatt en del av denne kontakten.

FORNYINGSPROSESS

Sentralstyret vedtok i januar 2023 å sette i gang en utredning av en organisasjonsreform med mål å ha en plan klar til landsmøtet 2025. Mandat for prosessen var oppe til behandling på landsmøtet i 2023. Det har vært lagt vekt på å ha med seg alle nivåer i organisasjonen i prosessen. Lørdag 28. oktober arrangerte vi et kick off i Oslo. Dette ble gjennomført etter Open space-metodikken. Totalt var det ca. 50 personer til stede, de fleste medlemmer. Aldersmessig varierte forsamlingen også i stor grad. På seminaret valgte deltakerne selv hvilke temaer de ønsket å diskutere. Blant annet ble det tatt opp hvordan få flere til å oppleve at våre aktiviteter er noe for flere, medlemsfordeler, demokrati i organisasjonen, aktivisering av nyinnmeldte, bruk av sosiale medier, kunnskap/kompetanse, mangfold i organisasjonen og struktur. På fornyingskonferansen i juni 2024 var også teamet på programmet, og det har vært gjennomført høringer i organisasjonen på spørsmål ang. aktivitet, struktur og ressurser. På bakgrunn av dette og samtaler i styret er det skrevet en organisasjonsutviklingsplan for de neste to periodene, og det foreligger forslag til vedtektsendringer på landsmøtet i 2025.

STYRING OG LEDELSE

Sentralstyret valgt på landsmøtet i Bergen i juni 2023 består av

Ørnulf Thorbjørnsen	Bodø
Sofia Gram-Hallbert	Rælingen
Elisabeth Hagen	Elverum
Per-Arne Lillebø	Ulsteinvik
Kristine Cseresnyes	Bergen
Kristine Gustavsen	Sarpsborg
Are Eriksen	Sørreisa
Tor Martin Flø Gustad	Levanger (1. varamedlem)
Rolf Larsen	Drammen (2. varamedlem)

Robin Hansen-Suckow er valgt av de ansatte som ansattes representant. Erik Pedersen var representant for Juvente frem til sommeren 2024, da Juvente utnevnte Hamit Ababukar som ny representant. Han har imidlertid ikke stilt til møter i styret. Juba har ikke oppnevnt noen representant i perioden.

ANSATTE

Generalsekretær er Hanne Cecilie Widnes. Hovedkontoret ligger i Torggata 1 i Oslo. I perioden har Region Øst, Vest og Sør i perioder hatt regionkonsulenter i full eller deltidsstilling. Vi har ellers ansatte rundt om i lande knyttet til lokale tiltak som Sammen-sentra og frivilligsentraler. Styreleder har vært frikjøpt i en 20 prosent stilling i perioden. Andre styremedlemmer mottar ellers ingen godtgjørelse for sine styreverv.

Gjennomsnittlig i 2023 er 30,1 årsverk på nasjonalt nivå. I 2024 er det 28,61 årsverk i organisasjonen.

Fagforbundet og FO fremsatte 15. september 2021 krav om Tariffavtale. Landsoverenskomst for virksomheter. Virke avviste kravet med henvisning til at IOGT ikke kommer inn under omfanget for Landsoverenskomsten for virksomheter blant annet fordi vi ikke kan anses som en offentlig virksomhet eller gjør oppdrag på vegne av det offentlige. Partene er ikke enige om dette, og saken burde derfor bli behandlet i en tvistenemd. Det har imidlertid tatt tid å komme dit siden man internt i LO ikke har blitt enige om hvilken forening som skulle ta saken. Dette er noe vi ser er en utfordring også hos andre frivillige organisasjoner. Noen av de ansatte er organisert i Parat, og Parat har kommet til enighet med Virke om Funksjonæravtalen som gjeldende for oss. Dette er imidlertid ikke godkjent av IOGTs ansatte.

Det holdes årlige personalsamlinger. Samlingen i 2023 ble holdt på Åsane folkehøgskole. På denne hadde man en fellesøkt med personalet på skolen og ble bedre kjent med skolen. Foruten dette var det også refleksjoner hvordan de ulike tiltakene bidro til å nå målet om at det skal være lett å ta rusfrie valg. I 2024 ble samlingen holdt på IOGT-huset i Oslo. Tema for denne er kommunikasjonsarbeid og organisasjonsfornyelsesprosess hvor de ansatte hadde mulighet til å komme med innspill til prosessen. På alle samlinger gis det anledning for at de ansatte kan ha en ansattsamling for seg selv.

Våren 2023 ble det gjennomført en medarbeiderundersøkelse.

I 2023 var sykemeldinger 8,69% av samlede årsverk. Dette var fordelt på 5,53 korttidssykmeldte og 3,93 langtidssykmeldte. I 2024 var sykemeldinger 9,47%. Fordelingen i 2024 var på 3,93% korttidssykmeldte og 5,54 langtidssykmeldte.

ØKONOMI

IOGT har i 2023 gått med et overskudd på 58 018.- mot et underskudd på 405 074.- i 2022.

IOGT har i 2023 en egenkapital på 13 550 735.-, i fonds med egne vedtekter står det 14 547 330.-

IOGT har i 2024 gått med et overskudd på 129 607.-

IOGT har i 2024 en egenkapital på 13 458 013.-, i fonds med egne vedtekter står det 14 988 418.-

IOGT har tre fonds med egne regnskaper som inngår i IOGTs regnskap – Utviklingsfondet, Carl Reynoldsfondet og Asta og Sverre Jensens fond.

Lars O Jensens stipendiefond ble opprettet etter Lars O Jensens testamente i 1933. Styret består av IOGTs fungerende sjef og generalsekretær, samt en akademisk borger, som også er med i IOGT.

Søskenlys stiftelse ble opprettet av medlemmer i losje «Haapets Hær» i Oslo. IOGTs sentralstyre er stiftelsens representantskap.

Oslo, 28. mars 2025

Ørnulf Thorbjørnsen
Styreleder

Sofia Gram-Hallbert
Nestleder

Elisabeth Hagen

Per-Arne Lillebø

Kristine Cseresnyes

Kristine Gustavsen

Are Eriksen

Robin Hansen-Suckow
Ansattes repr.

Elektronisk signatur

Signert av

Gustavsén, Else Kristine

Dato og tid (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

07.04.2025 10:53:49

Signaturmetode

Norwegian BankID

Signert av

Gram-Hallbert, Sofia Maria Magdalena

Dato og tid (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

07.04.2025 10:59:23

Signaturmetode

Norwegian BankID

Signert av

Widnes, Hanne Cecilie

Dato og tid (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

07.04.2025 11:10:10

Signaturmetode

Norwegian BankID

Signert av

Thorbjørnsen, Ørnulf

Dato og tid (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

07.04.2025 11:17:28

Signaturmetode

Norwegian BankID

Signert av

Eriksen, Are Johan

Dato og tid (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

07.04.2025 12:39:49

Signaturmetode

Norwegian BankID

Signert av

Hagen, Elisabeth

Dato og tid (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

07.04.2025 14:15:44

Signaturmetode

Norwegian BankID

Signert av

Lillebø, Per-Arne

Dato og tid (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

07.04.2025 15:45:20

Signaturmetode

Norwegian BankID

Signert av

Cseresnyés, Kristine

Dato og tid (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

07.04.2025 17:14:46

Signaturmetode

Norwegian BankID

Signert av

Hansen-Suckow, Robin

Dato og tid (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

09.04.2025 09:07:39

Signaturmetode

Norwegian BankID

Dette dokumentet er signert med elektronisk signatur. En elektronisk signatur er juridisk forpliktende på samme måte som en håndskrevet signatur på papir. Denne siden er lagt til dokumentet for å vise grunnleggende informasjon om signaturen(e), og på de følgende sidene kan du lese dokumentet som er signert. Vedlagt finnes også en PDF med signatordetaljer, og en XML-fil med innholdet i den elektroniske signaturen(e). Vedleggene kan brukes for å verifisere gyldigheten av dokumentets signatur ved behov.